

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

спеціалізація _____

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023/ 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доктор юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Валерій Кононенко

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В. о. завідувача кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

_____ Дмитро МИКОЛЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

_____ Ірина ПЕРЕСИПКІНА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Регіональні системи міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: формування знань і стрункої системи поглядів у здобувачів вищої освіти про механізм функціонування регіональних підсистем міжнародних відносин, основні особливості та тенденції їх розвитку в глобальному світі і в контексті загальних закономірностей глобалізаційних політичних процесів

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Регіональні системи міжнародних відносин» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи регіональних інтеграційних процесів.

СК 14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення національної та регіональної безпеки.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5 Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	

Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
Не передбачені	
Самостійна робота	
88 год.	
Індивідуальні завдання	
Не передбачені	

1.6. Заплановані програмні результати навчання

РН4. Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.

РН 5 - критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН 16 - аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.

РН 19 - брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів та їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах

Системний підхід в міжнародних відносинах. Поняття і проблема визначення регіональної системи. Підходи і принципи класифікації регіональних систем. Регіональна система як оптимальний аналітичний інструмент дослідження міжнародних відносин.

Тема 2. Теоретичні підходи до визначення регіональних систем

Теорія міжнародної системи М. Каплана. «Плоский світ» Т. Фрідмана. Центр і периферія в Світ-системному аналізі. Проблематика розвитку периферії в теорії залежності. Проблематика розвитку регіонів в теоріях глобалізації. Теорія комплексу регіональної безпеки Б. Бузана. Конструктивістський підхід А. Вендта

Тема 3. ЄС як регіональна система міжнародних відносин

Передумови і наслідки європейської інтеграції. ЄС як регіональна система. Політичний та економічний аспект ЄС. Ціннісний вимір європейської інтеграції. Міжнародна суб'єктність ЄС,

Тема 4. Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин

Північна Америка як регіональна система. Політичний, економічний та культурний аспекти північноамериканської регіональної системи. Роль США в регіоні. Перспективи економічної інтеграції між США, Канадою та Мексикою в рамках проекту NAFTA.

Тема 5. Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин

Латинська Америка як регіон. Політична та економічна стабільність Латинської Америки. Конкурентні переваги Латинської Америки. Аргентина vs Бразилія: історична конкуренція за домінування в регіоні.

Тема 6. Африка як регіональна система міжнародних відносин

Африка як регіональна система. Проблема політичної та економічної модернізації регіону. Політична стабільність та суб'єктність регіону. Вплив західних транснаціональних корпорацій та Китаю на регіон.

Тема 7. Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин

Південно-Східна Азія як регіон. Роль економіки в політичній суб'єктності регіону. Вплив Південно-Східної Азії на міжнародні процеси.

Тема 8. Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин

Близький Схід як регіон. Політична та інституційна стабільність регіону. Проблема політичної суб'єктності регіону. Соціально-економічне розшарування в рамках регіону.

Тема 9. Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин

Перспективи Китаю в якості самостійної регіональної системи міжнародних відносин. Економічна модернізація регіону. Проблем формування внутрішнього ринку. Глобальний вплив та геополітичні амбіції Китаю.

Тема 10. Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі

Проблема суб'єктності пострадянського простору. СНД як тимчасовий варіант економічної і політичної консолідації пострадянського простору. Політична, економічна та інституційна стабільність на пострадянському просторі. Політична та геополітична фрагментація пострадянського простору.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	Усього	Денна форма					Усього	Заочна форма					
		у тому числі						у тому числі					
1	2	л	п	лаб	інд	ср	8	л	п	лаб	інд	ср	
Тема 1. Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах	12	2	2			8							

Тема 2. Теоретичні підходи до визначення регіональних систем	14	2	2			10							
Тема 3. ЄС як регіональна система міжнародних відносин	14	2	2			10							
Тема 4. Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин	12	2	2			8							
Тема 5. Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8							
Тема 6. Африка як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8							
Тема 7. Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8							
Тема 8. Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8							
Тема 9. Перспективи формування китайської регіональної системи	14	2	2			10							

міжнародних відносин												
Тема 10. Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі	14	2	2			10						
Усього годин	120	16	16			88						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах	2
2	Теоретичні підходи до визначення регіональних систем	2
3	ЄС як регіональна система міжнародних відносин	2
4	Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин	2
5	Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин	1
6	Африка як регіональна система міжнародних відносин	1
7	Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин	1
8	Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин	1
9	Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин	2
10	Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних доповідей на визначену тему (на вибір).	8
2	Тема 2. Теоретичні підходи до визначення регіональних систем. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз	10

	періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	
3	Тема 3. ЄС як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	10
4	Тема 4. Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
5	Тема 5. Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
6	Тема 6. Африка як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
7	Тема 7. Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
8	Тема 8. Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	8
9	Тема 9. Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
10	Тема 10. Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз	10

	періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Регіональні системи міжнародних відносин»

Шифр РН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН 4	Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями тощо.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка і презентація SWOT-аналізу (за результатами групової роботи), екзаменаційна робота.

PH 5	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	-/-	-/-
PH 16	Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.	-/-	-/-
PH 19	Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів та їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	-/-	-/-

8. Методи контролю

Основними критеріями оцінювання поточної успішності здобувачів є участь у семінарах, самостійна робота над вивченням основних джерел.

Передбачена форма підсумкового контролю – залік.

Сума балів за виконання завдання на практичному занятті складає:

Тема 1 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 2 – 3 бали: : захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 3 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 4 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 5 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи - 2 бал.

Тема 6 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 7 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 8 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 9 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 10 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи складає:

Тема 1 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 2 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання індивідуальних презентацій доповідей – 1 бал, виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 3 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 4 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 5 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 6 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 7 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 8 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій групових доповідей – 1 бал.

Тема 9 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 10 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем

	пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача є підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Залікова робота містить три відкриті питання, одне питання оцінюється в 10 балів, два питання оцінюються по 15 балів.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі

	упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота										Всього	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
Завдання на практичному занятті										60	40	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Завдання для самостійної роботи												
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

T1-T10 – теми розділів дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни складає 100 балів.

Набрана кількість рейтингових балів є основою для оцінки за шкалою ЗВО, яка наведена нижче.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для дворівневої шкали оцінювання	
90-100	зараховано	
70-89		

50-69		
1-49		не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Fox J. Religion, Civilization, and Civil War: 1945 through the New Millennium. Lexington books. 2005. 312 p..
2. Reus-Smit C., Snidal D. The Oxford Handbook of International relation. New York: Oxford University Press. 2008. 772 p.
3. Booth K. Theory of World Security. Cambridge University Press, 2007. 496 p.
4. Buzan B., Wæver O. Regions and Powers: The Structure of International Security. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 596 p.
5. . Goldstein J. S. International relations, 2006-2007 Edition. New York : Pearson Longman, 2007. 597 p.
6. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. 204 с.
7. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
8. Шергін С. О. Парадигмальна еволюція в політології міжнародних відносин. Освіта регіону. 2012. №1. С. 132-146.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Стокгольмський інститут проблем миру <http://sipri.org>
 Аналітичний центр RAND <https://www.rand.org/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії форс-мажорних обставин освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень із заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=7667>

13. Перелік питань до заліку

1. Системний підхід в міжнародних відносинах.
2. Поняття і проблема визначення регіональної системи.
3. Базові підходи до класифікації регіональних систем.
4. Регіональна система як аналітичний інструмент дослідження міжнародних відносин.
5. Теорія міжнародної системи М. Каплана.
6. «Плоский світ» Т. Фрідмана.
7. Центр і периферія в Світ-системному аналізі.
8. «Теорія залежності»: проблематика розвитку периферії.
9. Проблематика розвитку регіонів в теоріях глобалізації.
10. Теорія комплексу регіональної безпеки Б. Бузана.
11. Передумови і наслідки європейської інтеграції.
12. ЄС як регіональна система.
13. Політичний та економічний аспект ЄС.
14. Ціннісний вимір європейської інтеграції.
15. Міжнародна суб'єктність ЄС,
16. Північна Америка як регіональна система.
17. Політичний, економічний та культурний аспекти північноамериканської регіональної системи.
18. Роль США в північноамериканському регіоні.
19. Перспективи економічної інтеграції між США, Канадою та Мексикою в рамках проекту НАФТА.
20. Латинська Америка як регіон.
21. Проблема політичної та економічної стабільності Латинської Америки.
22. Конкурентні переваги Латинської Америки.
23. Аргентина vs Бразилія: історична конкуренція за домінування в регіоні.
24. Африка як регіональна система.
25. Проблема політичної та економічної модернізації африканського регіону.
26. Політична стабільність та суб'єктність африканського регіону.
27. Вплив західних транснаціональних корпорацій та Китаю на африканський регіон.
28. Південно-Східна Азія як регіон.
29. Роль економіки в політичній суб'єктності Південно-Східній Азії.
30. Вплив Південно-Східної Азії на міжнародні процеси.
31. Близький Схід як регіон.
32. Політична та інституційна стабільність Близького Сходу.
33. Проблема політичної суб'єктності Близького Сходу.
34. Соціально-економічне розшарування в країнах Близького Сходу.
35. Перспективи Китаю в якості самостійної регіональної системи міжнародних відносин.
36. Економічна модернізація Китаю.
37. Проблем формування внутрішнього ринку в Китаї.
38. Глобальний вплив та геополітичні амбіції Китаю.
39. Проблема суб'єктності пострадянського простору.
40. СНД як тимчасовий варіант економічної і політичної консолідації пострадянського простору.

41. Політична, економічна та інституційна стабільність на пострадянському просторі.

42. Політична та геополітична фрагментація пострадянського простору.